

A Kúria a dr. Kovács Ágnes ügyvéd által képviselt felperesnek a felülvizsgálati eljárásban Helfrichné dr. Burai Márta ügyvéd által képviselt alperes ellen tartási szerződés megszüntetése iránt az Egeri Városi Bíróságon 6.P.21.140/2010. számon folyamatban volt és az az Egeri Törvényszék 1.Pf.25.922/2011/4. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen az alperes által 46. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Kúria az Egeri Törvényszék 1.Pf.25.922/2011/4. számú jogerős ítéletét hatályában fenntartja.

A le nem rótt 24.000 (Huszonnégyezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság a felperes és az alperes között 2002. június 3-án létrejött tartási szerződést megszüntette; megkeresni rendelte a Körzeti Földhivatalt, hogy a perbeli ingatlan alperes tulajdonát képező 1/2 tulajdoni hányadára tartási szerződés megszüntetése jogcímén jegyezze be a felperes tulajdonjogát a javára bejegyzett tartási jog és holtig tartó haszonélvezeti jog egyidejű törlése mellett.

A jogerős ítélet alapjául szolgáló tényállás szerint a felek egyeneságbeli rokonok, a felperes az alperes édesanyja, aki közel húsz éven át másik lányánál, **B.Gyné-nél** lakott, majd onnan elköltözve, 2002. június 3-án ügyvéd által szerkesztett okiratba foglalt tartási szerződést kötött az alperessel. Annak 4. pontjában az alperes vállalta, hogy az eltartott részére mindazokat a szolgáltatásokat nyújtja - az eltartott által lakott ingatlanban -, amelyek a tartás fogalmi körébe tartoznak, és őt halála után illő módon eltemetteti. Az eltartott ennek fejében átruházta az alperesre az általa lakott ingatlanon fennálló 1/2 tulajdoni hányadát haszonélvezeti jogával terheltlen. A tartás ellenértékét 20.000 forintban határozták meg. A szerződés 10. pontjának rendelkezése szerint a tartási szerződés megkötésével járó

valamennyi költség az eltartót terheli.

A felperes a szerződés megkötésétől egészen 2009. év végéig a szerződésben megjelölt családi házban egyedül élt, 2007-ben bekövetkezett második csípőprotézis műtétjének időpontjáig tartásra nem szorult. Ezt követően azonban egészségi állapota fokozatosan romlott, emiatt 2009 decemberében unokájához **K.Pné-hez** költözött. Azóta róla - az alperes testvérének a leánya - unokája gondoskodik.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság az alperessel kötött tartási szerződést szüntesse meg, ténylegesen nyújtott tartás hiányában az alperes ellenérték megfizetésére nem tarthat igényt.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, másodlagosan a tartási szerződés megszüntetését nem ellenezte és a tartás ellenértékeként kérte kötelezni a felperest 2.000.000 forint megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat mérlegelve megállapította, hogy a felek között a kapcsolat oly mértékben megromlott, hogy a tartási szerződés a célját a jövőben nem képes betölteni. Arra a meggyőződésre jutott, hogy az alperes 2009 decemberéig tényleges tartást a felperes részére nem nyújtott, ennek hiányában a tartás ellenszolgáltatásaként a Ptk. 589.§ (3) bekezdése szerinti megtérítésre nem tarthat igényt, tekintettel arra is, hogy a felperes nem is szorult tartásra 2007-ig. Tény, hogy az alperes alkalmanként meglátogatta édesanyját, vitt neki apróbb dolgokat, bevásárolt, annak ellenértékét azonban felperes a részére mindig megfizette. Megítélése szerint ez nem felel meg a szerződésszerű teljesítésnek.

Figyelemmel arra is, hogy az alperes sem ellenezte a szerződés megszüntetését és nem kérte annak életjáradéki szerződéssé való átalakítását, a felek egyező kérelme alapján a tartási szerződés megszüntetésére irányuló keresetet alaposnak találta.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatásával a felperest a tartás ellenértékeként 2.000.000 forint megfizetésére kérte kötelezni, továbbá a szerződés megkötésével felmerülő költségek megtérítéseként 120.000 forintra tartott igényt (ügyvédi költség, tulajdonjog bejegyzés költsége, illeték).

A másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében részben megváltoztatta és kötelezte a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 40.000 forintot, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezett részében helybenhagyta.

Az alperes ingók kiadására vonatkozó viszontkeresetét érdemi vizsgálat nélkül elutasította.

A másodfokú eljárás során a felperes a költségeket 80.000 forintban ismerte el. Figyelemmel a felperes elismerésére, továbbá arra, hogy a tartási szerződés meghiúsulása nem kizárólagosan az alperes érdekkörében felmerülő okból történt és a tartási szerződés megszüntetését a felek közösen kérték, a megfelelő kielégítési kötelezettség keretében történő elszámolás körébe tartozónak minősítve a szerződéskötés költségét, 40.000 forint erejéig találta alaposnak az alperes igényét.

A jogerős ítélet ellen az alperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben annak - tartalma szerint - hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Álláspontja szerint a jogerős ítélet alapjául szolgáló, megállapított tényállás sérti a Pp. 206.§ (1) bekezdését, az eljáró bíróságok a bizonyítékokat okszerűtlenül értékelték, nem kellő súllyal vették figyelembe a tanúk vallomását, akik igazolták, hogy szerződéses kötelezettségének eleget tett: többször bevásárolt. Érvelése szerint a jogerős ítélet a Ptk. 589.§ (1)-(3) bekezdésének rendelkezéseibe is ütközik, mert az első,- másodfokú bíróságok figyelmen kívül hagyták, hogy a tartási szerződés megfelelő kielégítés mellett szüntethető meg. Kifejtette, hogy a Legfelsőbb Bíróság több eseti döntésében rámutatott arra: a bizalmi viszony megromlása önmagában nem veszélyezteti az életjáradéki szerződés céljának és rendeltetésének a betöltését, e körben a bíróság tájékoztatási kötelezettségének nem tett eleget, a szükséges bizonyítási eljárást nem folytatta le. A Ptk. 589.§-a alapján elsődlegesen a tartási szerződés életjáradéki szerződéssé történő átalakítását kellett volna vizsgálni és ha a szerződés célja ily módon sem biztosítható, abban az esetben van helye a tartási szerződés megszüntetésének. Kérte annak megállapítását, hogy a Pp. 3.§ (3) bekezdésének megsértése olyan lényeges eljárási szabálysértés, amely indokolja a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp. 270.§ (2) bekezdése értelmében a jogerős ítélet felülvizsgálata jogszabálysértésre hivatkozással kérhető.

A felülvizsgálati kérelmet eljárási szabálysértés abban az esetben alapozza meg, ha annak az ügy érdemi elbírálására is lényeges kihatása volt.

A Kúria a Pp. 275.§ (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján dönt. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésének, további bizonyítás felvételének nincs helye (BH 2002.29.).

A Kúria mindenekelőtt kiemeli, hogy a tartási szerződés megszüntetése iránti keresetnek helyt adó elsőfokú ítéleti rendelkezést az alperes fellebbezéssel nem támadta, ezért az a Pp. 228.§ (3) bekezdése szerint első fokon jogerőre emelkedett. A Pp. 271.§ (1) bekezdés a) pontja szerint nincs helye felülvizsgálatnak az első fokon jogerőre emelkedett határozat ellen.

Következésképpen a felülvizsgálati eljárás tárgyát kizárólag annak eldöntése képezte, hogy a másodfokú bíróság helytállóan mellőzte-e a Ptk. 589.§ (3) bekezdése szerinti megfelelő kielégítéssel történő elszámolást.

A Ptk. 589.§ (2) bekezdése a szerződés megszüntetésével összefüggésben a felek megfelelő kielégítésének a kötelezettségét rója a bíróságra, amely a teljesített szolgáltatások és ellenszolgáltatások felmérése mellett a tartási szerződés sajátos jellegének, valamint a szerződő felek személyi és egyéb körülményeinek a figyelembevételét is jelenti. Ebben a körben az elsőfokú bíróság széleskörű bizonyítási eljárást folytatott le, az egyes tényállási elemeket a bizonyítékok mérlegelésének eredményeként helyesen állapította meg és azzal a másodfokú bíróság is egyetértett.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében kifejtett indokaiból következően az eljárt bíróságok mérlegelési tevékenységét, és az abból levont következtetést támadta. Valójában a bizonyítékok felülmérlegelését és annak eredményeként az általa előadottaknak megfelelő ítéleti tényállás megállapítását kérte, erre pedig a már hivatkozott eljárási szabálysértés hiányában a Kúriának nincs jogi lehetősége.

A megállapított tényállás nem iratellenes, nem okszerűtlen és a logika szabályait sem sérti annak ténybeli megállapítása, hogy a felperes 2007. végéig tartásra nem szorult, és az alperes ezt követően sem nyújtott szerződésszerű szolgáltatást, teljesítést fel sem ajánlott.

Az, hogy a megállapított tényállás az egyes bizonyítékkal ellentétes, de nem ellentétes a bizonyítékok összességével, vagy az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható, iratellenességet nem alapoz meg. A bizonyítékok értékelése ugyanis nem a fél, hanem a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik. A tényállás feltáratlannak nem tekinthető, az eljárás megismétlésére ennek hiányában ok és szükség sincsen.

A Pp. 3.§ (3) bekezdésében foglaltak megsértésére az alperes először a felülvizsgálati kérelmében hivatkozott, ennek következménye, hogy a másodfokú bíróság jogerős ítélete e körben sem tényállást, sem döntést nem tartalmaz. A jogerős ítéletnek erre vonatkozóan nincs felülbíráható rendelkezése, ezért a felülvizsgálati kérelem ebben a körben nem vezethet eredményre. A felülvizsgálati eljárásban olyan új körülményre, tényre, jogszabályi rendelkezésre, amely nem volt a megelőző eljárások tárgya, nem lehet hivatkozni (EBH. 2002.653.II.).

Az alperes által hivatkozott okból tehát a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperesnek a felülvizsgálati eljárásban nem merült fel áthárítható költsége ezért arról nem kellett rendelkezni.

A Kúria a felülvizsgálati kérelemmel vitatott követelés értékét a 4/2008. PJE szerint 240.000 forintban határozta meg, az alperes illetékmentességi kedvezményére figyelemmel a le nem rótt 24.000 forint felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (1) bekezdése és a 14.§-a alapján az állam viseli.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2012.november 7.

Dr. Orosz Árpád a tanács elnöke s.k., Dr. Csentericsné dr. Ágh
Bíró Ágnes előadó bíró s.k., Dr. Kiss Gábor bíró s.k.

Sipos

a kiadmány hitelével:

bírósági ügyintéző